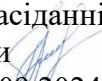

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет фізичної культури, спорту та психології
Кафедра психології

Затверджено на засіданні кафедри психології
завідувач кафедри О.О. Прокоф'єва
протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГІЯ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Обов'язковий</i>
Освітній рівень Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Магістр <i>Педагогічні спеціальності</i>
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2024-2025 1 семестр
Викладач	Остополець Ірина Юріївна , кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
Профайл викладача	https://fvsp.mdpu.org.ua/kafedra-psyhologiyi/sklad-kafedry-psyhologiyi/ostopolets-iryna-yuriyivna/ Facebook https://www.facebook.com/irinaostopolets/?locale=sw_KE&paipv=0&eav=AfYDRqCF5IZFw-hdIkf7Un2yzKQq0K0v5JkTuE2SEPZ9fMgSPUdeRHCZHgOUzh_iXZk&checkpoint_src=any https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=k7zzPVkAAAAJ&view_op=list_works&gmla=AH70aAXBmtXlHG52pb5iTvYclRuKfYqMUA3oyqdx4jUg6HZY-jfY6wORpQJSiPJ4L6mM85ALGD27NDbTtCVIfqn2RvittO1vFNMBzG587fdvQtq_qQME_lFUWSasgti81Ben9MISOPueh8IwC4nISWNOHYd-wVwRAq0JzCjbzmUW-MvlaYXylHRVhasksd91w_DO8LyehHo
Контактний тел.	050 915 72 51
Е-mail:	Ostopolets_Iryna@mstu.edu.ua
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=800

Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок) з викладачем	050 915 72 51 Ostopolets_Iryna@msspu.edu.ua
	Онлайн-консультації у робочий час: через систему центру освітніх дистанційних технологій, WhatsApp, e-mail

АНОТАЦІЯ

В умовах реформування передвищої і вищої освіти в Україні пріоритетна увага має надаватися підготовці нової генерації педагогічних і науково-педагогічних кадрів - національної еліти, яка здатна оволодіти новою освітньо-світоглядною парадигмою національно-державного творення, гуманного піднесення самоцільної особистості вихованця. Однією з передумов вирішення цього надзвичайно важливого і складного завдання є підвищення рівня психологічної культури, зокрема через опанування майбутніми викладачами ЗВО ґрунтовними психолого-педагогічними знаннями, вміннями і навичками.

Гуманізація освіти потребує від викладача передвищої і вищої школи психологічної зверненості як до особистості студента, так і до себе, що підвищує вимоги до психологічного забезпечення освітнього процесу. Саме тому при підготовці магістрантів до науково-педагогічної діяльності у ЗВО виникає потреба як у підвищенні їхніх теоретичних психологічних знань, так і в практичному оволодінні методами самопізнання і самовдосконалення, які допоможуть їм у професійному зростанні.

Психологія вищої школи- галузь психологічної науки, що вивчає індивідуально-особистісні, а також соціально-психологічні явища, які породжені умовами ЗВО. Вона досліджує закономірності цих явищ, їхнє місце й роль, прояви, розвиток і функціонування в діяльності студентів, викладачів і керівників вузів. Нею вивчаються також шляхи цілеспрямованого управління цими явищами, їх формування й коригування з метою більш ефективного розв'язання завдань підготовки фахівців із вищою освітою.

Психологія передвищої і вищої школи синтезує здобутки педагогічної, соціальної, вікової психології, психології праці та ін. За своїм основним змістом вона є педагогічною психологією передвищої і вищої освіти. Педагогічна психологія передвищої і вищої освіти розглядає педагогічний процес у комплексі інформаційно-навчальної, розвивальної й виховної його функцій. Це сприяє пошуку ефективних шляхів (форм організації, методів і засобів) професійної підготовки студентів за певною освітньо-кваліфікаційною програмою (молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста чи магістра).

Психологія передвищої і вищої школи досліджує як роль «особистісного чинника» в створенні досконалішої технології навчання й виховання у ЗВО та управлінні системою підготовки фахівців із вищою освітою, так і розробляє конкретні форми й засоби впровадження результатів психологічних досліджень у діяльність закладу передвищої і вищої освіти.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання «Психології передвищої і вищої освіти» є: забезпечення загальної теоретичної підготовки майбутніх фахівців у галузі психології передвищої і вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з викладацькою діяльністю. А саме: на основі оволодіння основними теоретичними поняттями поглиблювати знання магістрантів про психологічну сутність, особливості та сучасні технології освітнього процесу у закладі передвищої і вищої освіти; розвивати психологічну спостережливість, творчий підхід до рішення конкретних психолого-педагогічних ситуацій; формувати початкові вміння організації

освітнього процесу у передвищій і вищій школі; виховувати професійно значущі якості особистості.

Завдання:

- опанування знаннями про психологічні особливості студентського періоду життя людини;
- усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- вивчення психологічних аспектів навчання і виховання студентської молоді;
- усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та шляхів її опанування;
- сприяння професійному самовизначенню і набуття студентами професійно-педагогічної ідентичності;
- розвиток таких якостей особистості, що мають для майбутнього викладача професійне значення.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

013 Початкова освіта	ЗК Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
015 Професійна освіта 012 Дошкільна освіта 016 Спеціальна освіта	ЗК Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
015 Професійна освіта	ЗК Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
014 Середня освіта	ЗК Здатність застосовувати принципи і методи наукового пізнання у науково-педагогічній діяльності.
014 Середня освіта	ЗК Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.
014 Середня освіта	ЗК Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

Інші загальні компетентності відповідно до освітньої програми за погодженням з гарантом освітньої програми

Фахові компетентності:

Фахові компетентності відповідно до освітньої програми за погодженням з гарантом освітньої програми

1. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати відповідно до освітньої програми за погодженням з гарантом освітньої програми

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

- ☐ навички спілкування
- ☐ командна робота
- ☐ вирішення проблем
- ☐ управління часом
- ☐ критичне мислення
- ☐ прийняття рішень
- ☐ лідерство
- ☐ творчість
- ☐ винахідливість
- ☐ організаційні навички

2. ОБСЯГ КУРСУ

4 кредити (120 годин) форма контролю - екзамен

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	відповідно до навчального плану ОП	відповідно до навчального плану ОП	відповідно до навчального плану ОП

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Під час занять вітається активне включення здобувачів в обговорення, виконання практико-орієнтованих завдань, створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи в різних галузях психологічної практики, дотримується студентоцентризований підхід до здобувачів. При оцінюванні враховується пізнавальна активність, креативність здобувачів, глибина засвоєного матеріалу.

Завдання викладач надає наприкінці заняття, а також висвітлює на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій.

При опануванні курсу слід дотримуватись академічної доброчесності. Роботи повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності є підставою незарахування роботи викладачем. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач повинен повторно виконати роботу. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, сервіс центру дистанційних освітніх технологій).

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекція	Практичне заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин Денна форма	16	14	45	75 – 2,5 кр.

Підсумковий контроль – екзамен

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем	Кількість годин Денна форма				Кількість годин Заочна форма				Рекомендована література
	л	пр	ср	всьо го					
Модуль 2. Теоретико-прикладні засади психології передвищої та вищої освіти									
Тема 1. Психологія передвищої та вищої освіти, її предмет, об'єкт, завдання.	2	2	4	8					1, 2, 3, 4, 5, 6
Тема 2. Методологія і методи психології передвищої та вищої освіти.	2		4	6					1, 2, 3, 4, 5, 6, 22, 23
Тема 3. Загальна психологічна характеристика студентського віку.	2	2	4	8					1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 18, 19
Тема 4. Особливості становлення сучасного професійно- компетентного фахівця.	2		4	6					1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 18, 19, 21
Тема 5. Психологічні засади управління у сфері передвищої та вищої освіти	2	2	4	8					1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 18, 19, 21
Тема 6. Діяльність науково- педагогічних працівників передвищої та вищої освіти.	2		4	6					1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 14, 15, 16, 18, 19, 22
Тема 7. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.									
Разом	16	14	45	75					

Тема 1. Психологія передвищої та вищої освіти, її предмет, об'єкт, завдання.

Завдання психології передвищої та вищої освіти відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту». Основні напрями реформування освіти XXI століття та проблеми сучасної психології передвищої та вищої освіти. Зв'язок психології передвищої та вищої

освіти з іншими галузями психологічних знань

Тема 2. Методологія і методи психології передвищої та вищої освіти.

Поняття про методологію психології. Принципи психологічного дослідження. Класифікація методів збору емпіричних психологічних фактів.

Тема 3. Загальна психологічна характеристика студентського віку.

Передвищий і вищий навчальний заклад як провідних чинник соціалізації та становлення сучасного професійно-компетентного фахівця. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості. Психологічний супровід процесу адаптації здобувача передвищої і вищої освіти до освітнього простору ЗВО.

Тема 4. Особливості становлення сучасного професійно-компетентного фахівця.

Особливості набуття загальних та фахових компетентностей та результатів навчання згідно ОП. Сучасні вимоги до сучасного компетентного фахівця відповідно до пріоритетних напрямів реформування вищої освіти в Україні. Формування професійної спрямованості особистості здобувача передвищої і вищої школи. Психологічна готовність майбутнього фахівця до професійної діяльності. Психологічний супровід професійного становлення здобувача передвищої та вищої освіти. Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість кожного здобувача вищої освіти. Гармонійний психологічний клімат у колективі. Психологічні засади студентського самоврядування.

Тема 5. Психологічні засади управління у сфері передвищої та вищої освіти

Створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів передвищої та вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Психологічні чинники управління освітнім процесом у передвищої та вищої освіти. Студентоцентроване навчання. Особливості внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Освітній процес як цілеспрямована активна взаємодія викладача зі студентом. Управління освітнім процесом у передвищої та вищої освіти та психологічний аналіз функцій управління з позицій сучасних вимог. Мотиваційна спрямованість здобувача передвищої та вищої освіти. Власна пізнавальна активність студента, її спрямованість на засвоєння компетентностей та результатів навчання. Чинники неуспішності здобувачів і шляхи їх подолання. Особливості психологічного супроводу освітнього процесу ЗВО.

Тема 6. Діяльність науково-педагогічних працівників передвищої та вищої освіти.

Професійний розвиток НПП. Особливості професійної самосвідомості (рефлексивності) викладача. Складові психологічної характеристики викладача передвищої та вищої школи. Шляхи формування викладацької майстерності і підвищення рівня професіоналізму викладача передвищої і вищої школи. Самоактуалізація особистості в професійній діяльності. Інноваційна діяльність НПП. Впровадження у освітній процес інноваційних методів навчання

Тема 7. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.

Педагогічна комунікативна взаємодія. Діалогічне спілкування, його характеристика та роль у регулюванні протиріч у педагогічній взаємодії. Психологічні передумови запобігання та стратегії вирішення конфлікту. Саморегуляція як критерій особистісно-професійного іміджу сучасного викладача передвищої і вищої школи

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Написання реферату на одну із запропонованих тем (10 б)
2	Розробити пам'ятку для молодих викладачів (щодо ефективної взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу) (10 б)
3	Виконання творчого завдання - створити освітній проєкт (10 б)

Докладний опис завдань для самостійної роботи представлений на сайті ЦОДТ.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні напрями реформування освіти ХХІ століття та проблеми сучасної психології передвищої та вищої освіти.
2. Завдання психології передвищої та вищої освіти відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту».
3. Зв'язок психології передвищої та вищої освіти з іншими галузями психологічних знань
4. Поняття про методологію психології.
5. Принципи психологічного дослідження.
6. Класифікація методів збору емпіричних психологічних фактів.
7. Загальна психологічна характеристика студентського віку.
8. Передвищий і вищий навчальний заклад як провідних чинник соціалізації та становлення сучасного професійно-компетентного фахівця.
9. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості.
10. Психологічний супровід процесу адаптації здобувача передвищої і вищої освіти до освітнього простору ЗВО.
11. Особливості становлення сучасного професійно-компетентного фахівця.
12. Особливості набуття загальних та фахових компетентностей та результатів навчання згідно ОП.
13. Сучасні вимоги до сучасного компетентного фахівця відповідно до пріоритетних напрямів реформування вищої освіти в Україні.
14. Формування професійної спрямованості особистості здобувача передвищої і вищої школи.
15. Психологічна готовність майбутнього фахівця до професійної діяльності.
16. Психологічний супровід професійного становлення здобувача передвищої та вищої освіти.
17. Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість кожного здобувача вищої освіти.
18. Гармонійний психологічний клімат у колективі. Психологічні засади студентського самоврядування.
19. Психологічні засади управління у сфері передвищої та вищої освіти
20. Створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів передвищої та вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії.
21. Психологічні чинники управління освітнім процесом у передвищої та вищої освіти.
22. Студентоцентроване навчання.
23. Особливості внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.
24. Освітній процес як цілеспрямована активна взаємодія викладача зі студентом.
25. Управління освітнім процесом у передвищої та вищої освіти та психологічний аналіз функцій управління з позицій сучасних вимог.
26. Мотиваційна спрямованість здобувача передвищої та вищої освіти.
27. Власна пізнавальна активність студента, її спрямованість на засвоєння компетентностей та результатів навчання.
28. Чинники неуспішності здобувачів і шляхи їх подолання.
29. Особливості психологічного супроводу освітнього процесу ЗВО.
30. Діяльність науково-педагогічних працівників передвищої та вищої освіти.
31. Професійний розвиток НПП.
32. Особливості професійної самосвідомості (рефлексивності) викладача.
33. Складові психологічної характеристики викладача передвищої та вищої школи.
34. Шляхи формування викладацької майстерності і підвищення рівня професіоналізму викладача передвищої і вищої школи.

35. Самоактуалізація особистості в професійній діяльності.
36. Інноваційна діяльність НПП.
37. Впровадження у освітній процес інноваційних методів навчання
38. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.
39. Педагогічна комунікативна взаємодія.
40. Діалогічне спілкування, його характеристика та роль у регулюванні протиріч у педагогічній взаємодії.
41. Психологічні передумови запобігання та стратегії вирішення конфлікту.
42. Саморегуляція як критерій особистісно-професійного іміджу сучасного викладача передвищої і вищої школи
43. Характеристика лідерства. Типи лідерів.
44. Концепції лідерства.
45. Запобігання вигоранню та управління стресом.
46. Синдром емоційного вигорання в професії «Людина-людина».
47. Особливості виконання професійних функцій науково-педагогічного працівника.
48. Види діяльності науково-педагогічного працівника.
49. Імідж закладу вищої освіти та його складові.
50. Імідж науково-педагогічного працівника та його складові.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
ПР1. Аналізувати соціальні і психологічні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології і психології	проблемний виклад, пояснення, метод кейсів, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: практичний контроль (розробка авторської програми попередження емоційного вигорання працівників організації, добірка необхідної теоретичної інформації за темою, виконання інтерактивних вправ, вирішення кейсів ситуацій), виконання творчого завдання (створити проєкт) самоконтроль і особиста рефлексія. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
ПР3. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій, міських громад.	проблемний виклад, створення ситуації зацікавленості, демонстрація, метод кейсів, аналітичний метод, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: практичний контроль (написання есе, виконання творчого завдання - створити проєкт, доповідь з презентацією для представлення проєкту на практичному занятті, психологічний аналіз фільму), самостійна робота, самоконтроль. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.

ПР8. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування, психотерапія тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.	опрацювання наукових та нормативно-документальних джерел, спостереження і аналіз випадків, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: практичний контроль (написання есе, розробка авторської програми попередження емоційного вигорання працівників організації, добірка необхідної теоретичної інформації за темою та інтерактивних вправ, вирішення кейсів ситуацій), самостійна робота, самоконтроль і особиста рефлексія. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
ПР16. Аналізувати соціальні і психологічні факти, проблеми та процеси, які впливають на формування міського середовища.	створення ситуації зацікавленості, пояснювально-ілюстративний метод, опрацювання наукових праць, спостереження і аналіз випадків, навчальні дискусії, метод кейсів, демонстраційні методи, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: практичний контроль (розробка авторської програми попередження емоційного вигорання працівників організації, добірка необхідної теоретичної інформації за темою та інтерактивних вправ, вирішення кейсів ситуацій), самостійна робота, самоконтроль і особиста рефлексія. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.
ПР19. Приймати управлінські рішення необхідні для ефективної роботи у муніципальних, громадських та політичних інститутах, у консалтингових та інших структурах.	проблемний виклад, створення ситуації зацікавленості, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних завдань.	Поточний контроль: практичний контроль (розробка авторської програми попередження емоційного вигорання працівників організації, добірка необхідної теоретичної інформації за темою та інтерактивних вправ, вирішення кейсів ситуацій), самостійна робота, самоконтроль і особиста рефлексія. Підсумковий контроль: письмовий екзамен.

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента			
навчальної діяльності здобувача, які		Частина 1. Вступ до предмета. Основні питання організації психологічної служби	Частина 2. Форми та методи роботи психолога в державних та недержавних службах надання допомоги населенню
	Робота на навчальних заняттях		

(максимальний сумарний бал – 30):			
Підготовка і захист презентації, написання есе	5	5	
Підбір інтерактивних вправ	5.....	5	
Вирішення кейсів ситуацій	5	5	
Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):			
Написання реферату на одну із запропонованих тем	10		
Розробити пам'ятку для молодих викладачів (щодо ефективної взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу)	10		
Виконання творчого завдання - створити освітній проєкт	10		
Підсумковий контроль: екзамен (максимальний бал – 40)			
Загальний бал (максимальний бал – 100)			

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Підготовка і захист презентації, написання есе. Підбір інтерактивних вправ Вирішення кейсів ситуацій	Максимально 5 балів: 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Написання реферату на одну із запропонованих тем Розробити пам'ятку для молодих викладачів (щодо ефективної взаємодії з усіма суб'єктами освітнього процесу) Виконання творчого завдання - створити	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у доборі практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у доборі практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача

освітній проєкт	інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у доборі практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
-----------------	---

Підсумковим контролем на освітньому компоненті є письмовий **екзамен**, на його складання надається 40 балів. Екзамен включає тестовий контроль через Гугл-форми. Кожде наведення тесту оцінюється у 2 бали.

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	9-10	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом,	добре	6-7	30-32

узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.			
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання,

отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЮ 2 «ПСИХОЛОГІЯ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Основна література

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посібн. Київ: НАУ, 2015. 240 с.
2. Виноградова В.Є, Юрченко В.І. Психологія вищої освіти : теоретичні та практичні аспекти : Навч. посібник. Київ : Каравела, 2019. 308 с.
3. Кайдалова Л.Г. та ін. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібник / Л.Г, Кайдалова, Н.В.Альохіна, Н.В. Шварц, І.С. Сабатовська-Фролкіна. Харків : НфаУ, 2019. 248 с.
4. Психологія вищої школи : навч. посібник / [Софія Грабовська, Наталія Гребінь, Оксана Проць, Інга Петровська, Оксана Рибак] ; за заг. ред. Софії Грабовської. Львів : Лну імені Івана Франка, 2024. 450 с.

Основи психології та педагогіки вищої школи (пам'ятка для аспірантів) //Навчально-методичний посібник / [О.Є. Коваль]. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2013. – 90 с.

Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2015. – 405 с.

2.1.

Додаткова література

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально методичний посібник / За заг. редакцією проф. В. Стинської, доц. Л. Прокопів. Івано–Франківськ, 2021. 430 с.
2. Антонівська М. О. Сарновська Н. І. Глобальні тенденції і виклики розвитку вищої освіти: наслідки для України. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. – 2021. (7), С. 213–224.
3. Дмитрук Л. Проблема адаптації українських та іноземних студентів-першокурсників до навчального процесу. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету, 2019. (2), 32–38. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2019.168360>
4. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 484 с.
5. Нечитайло, І. С., Назаркін П. О. Культурний капітал сучасної студентської молоді: структура, типи і практики накопичення (на прикладі студентства м. Харкова). Науково-теоретичний альманах Грані, 2019. 22(4), 5-14. <https://doi.org/10.15421/171938>
6. Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання: матеріали II Форуму академічної спільноти (20–24 червня 2022 року, м. Дніпро; Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури») / Упоряд. М. В. Савицький, І. П. Мамчич. Дніпро: ДВНЗ «ПДАБА», 2022. 152 с.
7. Педагогічна комунікація: практикум для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня магістр / укладач О. М. Фенчик. – Мукачево: вид-во МДУ, 2019. – 162.

8. Поліщук О.М. Мотивація та її ресурси в освітньому просторі. Вплив комунікативно-інформаційного простору на психологічні особливості й особистісні ресурси людини в умовах дії дестабілізаційних факторів на суспільство : монографія / за наук. редакцією І.М. Зварича. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2022. – 344 с. С.227-252.URL: https://drive.google.com/drive/folders/1y9JM_YupCQZpqnjWDF4WuC4XlsYF1vqq?usp=sharing; <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/4181>
9. Самойленко О. О., Іващенко, М. М. Розвиток дистанційного навчання у педагогічній теорії та практиці: аналіз зарубіжних досліджень. [Theory and methods of educational management](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ttmuo_2017_1_17), 2017. № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ttmuo_2017_1_17.
10. Фенцик О. М. Педагогічна комунікація: навчальний посібник для студентів спеціальностей 011 «Освітні, педагогічні науки», 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня магістр / укладач О. М. Фенцик. – Мукачево: вид-во МДУ, 2018. – 215 с.
11. Aelterman N., Vansteenkiste M., Haerens L., Soenens B., Fontaine J. R. J., Reeve J. (2019). Toward an integrative and fine-grained insight in motivating and demotivating teaching styles: The merits of a circumplex approach. *Journal of Educational Psychology*, 111(3), 497–521.
12. Asanov, I., Flores, F., McKenzie, D., Mensmann, M., and Schulte, M. (2021). Remote-learning, Time-Use, and Mental Health of Ecuadorian High-School Students during the COVID-19 Quarantine. *World Dev.* 138, 105225.
13. Aucejo, E. M., French, J. F., Araya, M. P. U., & Zafar, B. (2020). The impact of COVID-19 on student experiences and expectations: Evidence from a survey (NBER Working Paper No. 27392). Retrieved from National Bureau of Economic Research website: <https://www.nber.org/papers/w27392>.
14. Bhattacharjee, A. (2019). *Social Science Research: Principles, Methods and Practices (Revised Edition)*. Tampa, FL: University of South Florida.
15. Bottiani, J. H., Duran, C. A. K., Pas, E. T., & Bradshaw, C. P. (2019). Teacher stress and burnout in urban middle schools: Associations with job demands, resources, and effective classroom practices. *Journal of School Psychology*, 77, 36–51.
16. Brodka, P., & Parikka, L. (2019). Motivation to Study Social Services in Higher Education: Case: Laurea University of Applied Sciences.
17. Budge, S. L., Domínguez, S. Jr., and Goldberg, A. E. (2020). Minority stress in nonbinary students in higher education: the role of campus climate and belongingness. *Psychol. Sex. Orient. Gender Divers.* 7, 222–229.
18. Buyukiscan, E. S.(2018). Factors predicting psychological adjustment among university students in Turkey. *International Journal of Psychological Studies*, 10(4), 25.
19. Bruffaerts R, Mortier P, Kiekens G, Auerbach RP, Cuijpers P, Demyttenaere K, Kessler RC. Mental health problems in college freshmen: prevalence and academic functioning. *J Affect Disord.* 2018;225:97–103.
20. Cage, E., Stock, M., Sharpington, A., Pitman, E., and Batchelor, R. (2020). Barriers to accessing support for mental health issues at university. *Stud. High. Educ.* 45, 1637–1649.
21. Carmona-Halty, M., Salanova, M., Llorens, S., & Schaufeli, W. B.(2021). Linking positive emotions and academic performance: The mediated role of academic psychological capital and academic engagement. *Current Psychology*, 40(6), 2938–
22. Charles, N. E., Strong, S. J., Burns, L. C., Bullerjahn, M. R., & Serafine, K. M.(2021). Increased mood disorder symptoms, perceived stress, and alcohol use among college students during the COVID-19 pandemic. *Psychiatry Research*, 296, 113706.
23. Chen, T., and Lucock, M. (2022). The mental health of university students during the COVID-19 pandemic: an online survey in the UK. *PLoS ONE* 17, e0262562.
24. Chen, X., Dallmeier-Tiessen, S., Dasler, R., Feger, S., Fokianos, P., Benito Gonzalez, J., ... & Neubert, S. (2019). Open is not enough. *Nature Physics*, 15, 113-119.
25. Clabaugh, A., Duque, J. F., and Fields, L. J. (2021). Academic stress and emotional well-being in United States college students following onset of

- the COVID-19 pandemic. *Front. Psychol.* 12, 628787.
26. College Board. (2018). AP program participation and performance data 2018.
 27. Collie, R. J., Malmberg, L. E., Martin, A. J., Sammons, P., & Morin, A. J. S. (2020). A multilevel person-centered examination of teachers' workplace demands and resources: Links with work-related well-being. *Frontiers in Psychology*, 11.
 28. Defeyter, M. A., Stretesky, P. B., Long, M. A., Furey, S., Reynolds, C., Porteous, D., et al. (2021). Mental well-being in UK higher education during Covid-19: do students trust universities and the government? *Front. Public Health* 9, 646916.
 29. Dias, P. C., Peixoto, R., & Cadime, I. (2021). Associations between burnout and personal and professional characteristics: A study of Portuguese teachers. *Social Psychology of Education*, 24(4), 965–984.
 30. Elmer, T., Mepham, K., & Stadtfeld, C. (2020). Students under lockdown: Comparisons of students' social networks and mental health before and during the COVID-19 crisis in Switzerland. *Plos One*, 15(7). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0236337>.
 31. Elphinstone, B., Whitehead, R., Tinker, S. P., & Bates, G. (2019). The academic benefits of 'letting go': The contribution of mindfulness and nonattachment to adaptability, engagement, and grades. *Educational Psychology*, 39(6), 784–
 32. Freire, C., Ferradás, M., Regueiro, B., Rodriguez, S., Valle, A., and Núñez, J. C. (2020). Coping strategies and self-efficacy in university students: a person-centered approach. *Front. Psychol.* 11, 841.
 33. Giannopoulou, I., Efstathiou, V., Triantafyllou, G., Korkoliakou, P., and Douzenis, A. (2021). Adding Stress to the Stressed: Senior High School Students' Mental Health amidst the COVID-19 Nationwide Lockdown in Greece. *Psychiatry Res.* 295, 113560.
 34. Green, Z. A., Faizi, F., Jalal, R., and Zadrán, Z. (2021). Emotional support received moderates academic stress and mental well-being in a sample of Afghan university students amid COVID-19. *Int. J. Soc. Psychiatry*. 207640211057729.
 35. Harris, G. L. (2013) Incorporating Adult Learning Methods and Project Based Learning in Laboratory Metrology Courses. In *Proceedings of 120th ASEE Annual Conference & Exposition of the American Society for Engineering Education*. – https://tsapps.nist.gov/publication/get_pdf.cfm?pub_id=913716.
 36. Hazan Liran, B., & Miller, P. (2019). The role of psychological capital in academic adjustment among university students. *Journal of happiness studies*, 20(1), 51–
 37. Holliman, A. J., Martin, A. J., & Collie, R. J. (2018). Adaptability, engagement, and degree completion: A longitudinal investigation of university students. *Educational Psychology*, 38(6), 785–799.
 38. Holliman, A. J., Sheriston, L., Martin, A. J., Collie, R. J., & Sayer, D. (2019). Adaptability: Does students' adjustment to university predict their mid-course academic achievement and satisfaction? *Journal of Further and Higher Education*, 43(10), 1444–1455.
 39. Hou, T.-y., Mao, X.-f., Dong, W., Cai, W.-p., and Deng, G.-h. (2020). Prevalence of and Factors Associated with Mental Health Problems and Suicidality Among Senior High School Students in Rural China During the COVID-19 Outbreak. *Asian J. Psychiatry* 54, 102305.
 40. Ilies R, Yao J, Curseu PL, Liang AX. Educated and happy: a four-year study explaining the links between education. *Job Fit Life Satisfaction*. 2019;68(1):150–76.
 41. Ismail, M. J., & Anuar, A. F. (2020). The significance of music to gifted students. *Quantum Journal of Social Sciences and Humanities*, 1(4), 33–
 42. Jackson, M., Ray, S., & Bybell, D. (2019). International students in the US: Social and psychological adjustment. *Journal of International Students*, 3(1), 17–28.
 43. Kodish, T., Lau, A. S., Gong-Guy, E., Congdon, E., Arnaudova, I., Schmidt, M., et al. (2022). Enhancing racial/ethnic equity in college student mental health through innovative screening and treatment. *Adm. Policy Ment. Health* 49, 267–282.
 44. Kollerová, L., Soukup, P., Strohmeier, D., & Caravita, S. C. S. (2021). Teachers' active responses to bullying: Does the school collegial climate

- make a difference? *European Journal of Developmental Psychology*, 18(6), 912–927.
45. Lee, M. R.(2018). A study on effects of mentoring education program by advisor onto adaptation and relationship of university freshmen. *Asia-pacific Journal of Convergent Research Interchange*, 4, 41–52.
 46. Lee, S. Y., & Hall, N. C. (2020). Understanding Procrastination in First-Year Undergraduates: An Application of Attribution Theory. *Social Sciences*, 9(8), 136.
 47. Liang, L., Ren, H., Cao, R., Hu, Y., Qin, Z., Li, C., et al. (2020). The Effect of COVID-19 on Youth Mental Health. *Psychiatr. Q.* 91, 841–852.
 48. Liu, X., Ping, S., and Gao, W. (2019). Changes in undergraduate students' psychological well-being as they experience University Life. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 16, 2864.
 49. Luo, J., Ren, S., Li, Y., & Liu, T.(2021). The effect of college students' adaptability on nomophobia: Based on lasso regression. *Frontiers in Psychiatry*, 12, 641417.
 50. Malik, N. A., & Björkqvist, K. (2019). Workplace bullying and occupational stress among university teachers: Mediating and moderating factors. *Europe's Journal of Psychology*, 15(2), 240–259.
 51. Martínez, I. M., Youssef-Morgan, C. M., Chambel, M. J., & Marques-Pinto, A.(2019). Antecedents of academic performance of university students: Academic engagement and psychological capital resources. *Educational Psychology*, 39(8), 1047–1067.
 52. Maurer, M., & Bogner, F. X.(2019). How freshmen perceive environmental education (EE) and education for sustainable development (ESD). *PLoS One*, 14(1), e0208910.
 53. Miller, R. L. (Ed.). (2018). Promoting psychological science: A Compendium of laboratory exercises for teachers of high school psychology.
 54. Mofatteh, M.(2021). Risk factors associated with stress, anxiety, and depression among university undergraduate students. *AIMS Public Health*, 8(1), 36–65.
 55. Olivier E., Galand B., Hospel V., Dellisse S. (2020). Understanding behavioural engagement and achievement: The roles of teaching practices and student sense of competence and task value. *British Journal of Educational Psychology*, 90(4), 887–909.
 56. Pascoe, M. C., Hetrick, S. E., and Parker, A. G. (2020). The impact of stress on students in secondary school and higher education. *Int. J. Adolesc. Youth* 25, 104–112.
 57. Patsali, M. E., Mousa, D. V., Papadopoulou, E., Papadopoulou, K., Kaparounaki, C. K., Diakogiannis, I., et al. (2020). University students' changes in mental health status and determinants of behavior during the COVID-19 lockdown in Greece. *Psychiatry Res.* 292, 113298.
 58. Prowse, R., Sherratt, F., Abizaid, A., Gabrys, R. L., Hellemans, K., Patterson, Z. R., et al. (2021). Coping with the COVID-19 pandemic: examining gender differences in stress and mental health among university students. *Front. Psychiatry* 12, 650759.
 59. Rapiudin, A. U. (2019). Students' Perception on Their Motivation in Learning English (The Analysis Students' Motivation Based on Maslow's Concept). *Biormatika: Jurnal ilmiah fakultas keguruan dan ilmu pendidikan*, 5(02), 155-
 60. Sahão, F. T., & Kienen, N.(2021). University student adaptation and mental health: A systematic review of literature. *Psicologia Escolar e Educacional*, 25, e224238.
 61. Schnettler, T., Bobe, J., Scheunemann, A., Fries, S., & Grunschel, C. (2020). Is it still worth it? Applying expectancy-value theory to investigate the intraindividual motivational process of forming intentions to drop out from university. *Motivation and Emotion*, 1-
 62. Schunk, D. H., & DiBenedetto, M. K. (2020). Motivation and social cognitive theory. *Contemporary Educational Psychology*, 60, 101832.
 63. Selvaraj, P. R., & Bhat, C. S.(2018). Predicting the mental health of college students with psychological capital. *Journal of Mental Health*, 27(3), 279–287.
 64. Sommet N., Morselli D. (2021). Keep calm and learn multilevel linear modeling: A three-step procedure using SPSS, Stata, R, and Mplus.

- International Review of Social Psychology, 34(1), 1–19.
65. Syed, N. B.. (2021). Impact of levels of education on perceived academic stress and mental wellbeing: an investigation into online mode of learning during pandemic. J. Psychol. Res. 3, 12–18.
66. Taber, K. S. (2018). The Use of Cronbach's Alpha when Developing and Reporting Research Instruments in Science Education. Res. Sci. Educ. 48, 1273–1296.
67. Umarji O., McPartlan P., Moeller J., Li Q., Shaffer J., Eccles J. (2021). The motivational system of task values and anticipated emotions in daily academic behavior. Motivation and Emotion, 45(5), 599–616.
68. Van Tuan, P.(2020). Factors affecting the first-year students' adaptation to learning activities: A case study of a public university in Vietnam. Humanities & Social Sciences Reviews, 8(3), 1422–1432.
69. Wang X, Chen H, Liu L, Liu Y, Zhang N, Sun Z, et al. (2020). Anxiety and sleep problems of college students during the outbreak of COVID-19. Front Psychiatry.
70. Zhang Z, Zhai A, Yang M, Zhang J, Zhou H, Yang C, et al. (2020). Prevalence of depression and anxiety symptoms of high school students in Shandong Province during the COVID-19 epidemic. Front Psychiatry. 11:570096

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Закон України «Про вищу освіту» поточна редакція — Редакція від 26.02.2021, Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Концепція розвитку педагогічної освіти (МОН України, 2018) Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

www.Psychlit

www.Psychinfo

<http://psychlib.com.ua/>

<http://pidruchniki.ws>

<http://psylib.ukrweb.net/books/beloo01/index.htm>

<http://www.bookzone.com.ua/books/psychology/>

<http://www.mindmeister.com/> 153116145/_